

Intergenerationele projecten in de wijk

Een onderzoek naar het ontstaan en de effecten van intergenerationeel contact als gevolg van het studenteninzet project.

Naam: Joost Mazier
Studentnummer: 2021560
Opleiding: Sociale Geografie en Planologie
Instelling: Rijksuniversiteit Groningen
Begeleider: dr. B. van Hoven.

Samenvatting

In 2009 is in Groningen van start gegaan met het studenteninzet project, een project waarbij studenten professionals en vrijwilligers ondersteunden bij het organiseren van activiteiten voor kinderen. De verwachtingen waren dat naast het kunnen blijven organiseren van activiteiten het studenteninzet project ook zou leiden tot meer sociaal contact tussen de studenten, kinderen en ouders in de wijk en een imagoverbetering van de groep studenten. In dit onderzoek is onderzocht in hoeverre het project heeft bijgedragen aan sociaal contact in de wijk en wat voor soort contact er plaats vond tussen de groepen studenten en kinderen en tussen de groepen studenten en ouders die betrokken waren bij het project. Ook is onderzocht wat het effect van dit contact was op de buurt en de betrokkenen.

Er kan gesteld worden dat studenten, ouders en kinderen behoren tot drie verschillende generaties aangezien ze verschillen in leeftijd en levensfase. Deze generaties en de individuen die er toe behoren beschikken over specifieke karakteristieken die het waarschijnlijk maken dat zij eerder sociale relaties binnen de groep aan gaan dan buiten de groep op basis van het principe van homophily (McPherson et al., 2001). Het weinige contact tussen generaties kan leiden tot spanningen aangezien het lastig is voor een individu om zich in te leven in een ander of een andere groep (Komter et al., 2000; Vanderbeck, 2007). Het is echter ook aannemelijk dat het studenteninzet kan leiden tot meer contact en publieke familiariteit. De reden hiervoor is dat de betrokkenen elkaar herhaaldelijk zien en in contact komen tijdens de activiteiten. Dit zou volgens de contacttheorie van Allport(1954) en het principe van publieke familiariteit van Blokland(2003) van belang kunnen zijn voor het behalen van de genoemde doelstellingen. Daarnaast kan het intensieve contact tussen studenten en kinderen er ook toe leiden dat de studenten zich kunnen ontwikkelen tot mentor voor de kinderen wat positief kan zijn (Coles & Gibbons, 1996 in Rishal et al., 2005).

Geconcludeerd kan worden dat volgens de respondenten de aanwezigheid bij de activiteiten, het contact tussen de studenten en kinderen, en de duur van de betrokkenheid bij het studenteninzet project de belangrijkste factoren zijn voor het contact in de buurt en de publieke familiariteit. Dankzij het project hebben de partijen contact tijdens de activiteiten en in de buurt. Een gedeelte van de ouders lijkt hierdoor betrokken te raken bij de buurt en de georganiseerde activiteiten. Ook lijkt zich een sterke band te ontwikkelen tussen de studenten en kinderen waardoor de studenten in staat zijn om bij te dragen aan de opvoeding van de kinderen en hun te ondersteunen bij hun problemen. De positieve imagoverandering van studenten die verwacht werd, wordt niet bevestigd. De reden hiervoor is dat de studenten mogelijk meer gezien worden als medewerker door de ouders.

Inhoudsopgave

1.0 INLEIDING	4
1.1 HET STUDENTENINZET PROJECT.	4
1.2 DE DOELEN	4
1.3 DIT ONDERZOEK	5
1.4 RELEVANTIE	7
1.5 LEESWIJZER	7
2.0 THEORETISCH KADER	8
2.1 INLEIDING	8
2.2 DE VANZELFSPREKENDHEID VAN RELATIES.....	8
2.3 DE WENSELIJKHEID VAN SOCIAAL CONTACT	9
2.4 CONTACT MET KINDEREN	10
2.5 SOCIAAL CONTACT EN DE WIJK.....	10
2.6 CONCLUSIES THEORETISCH KADER	11
3.0 CONCEPTUEEL MODEL	12
4.0 ONDERZOEKSMETHODE	13
4.1 DATAVERZAMELING.....	13
4.2 WERVING VAN RESPONDENTEN.....	14
4.3 RESPONS.....	14
4.4 ETHISCHE VRAAGSTUKKEN	15
4.5 DATA ANALYSE.....	15
4.6 REFLECTIE	16
5.0 RESULTATEN	17
5.1 BEREIK EN BEKENDHEID	17
5.2 CONTACT TUSSEN STUDENTEN EN KINDEREN.....	18
5.3 CONTACT STUDENTEN EN OUDERS.....	19
6.0 CONCLUSIES EN DISCUSSIE	21
6.1 CONCLUSIES	21
6.2 DISCUSSIE.....	22
7.0 BRONNENLIJST	23
8.0 BIJLAGEN	26
8.1 INTERVIEWGUIDE	26

1.0 Inleiding

1.1 Het studenteninzet project.

Het Groninger studenteninzet project begon in 2009 en loopt tot eind 2015. Het project is gestart in de vogelaar wijken de Indische buurt en de Hoogte en is vervolgens uitgebreid naar andere wijken zoals de Indische buurt, Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk (Groningen, 2012). De opzet is dat professionals en vrijwilligers worden bijgestaan door studenten in het organiseren van activiteiten. De studenten krijgen in ruil voor 10 uur inzet per week huisvesting in de wijk waar zij betrokken zijn bij het project (corpovenista, 2011; Groningen, 2012). Er wordt verwacht dat studenten gedurende langere tijd, idealiter 4 jaar, betrokken blijven bij het project. Studenten worden voornamelijk geselecteerd uit opleidingen als pedagogiek, de PABO en lichamelijke opvoeding. Daarbij wordt vooral gekeken naar motivatie, kennis en ervaring (corpovenista, 2011). De activiteiten waarbij de studenten ondersteuning bieden aan de professionals en vrijwilligers, zijn gericht op kinderen in de leeftijdscategorie van 4 tot 18 jaar. Voorbeelden van de activiteiten zijn kookclubs, speelmiddagen en knutselclubs (Groningen, 2014; corpovenista, 2011).

Bij het studenteninzet project zijn verschillende partijen betrokken. Zij hebben verschillende rollen zoals investeerder, uitvoerder, netwerkpartner en incasseerder (corpovenista, 2011). Zo heeft de gemeente Groningen de rol van investeerder en regelt zij de subsidie en de coördinatie van de uren. Een zelfde rol is weggelegd voor de betrokken woningcorporaties die een woning beschikbaar stellen voor de studenten in de betreffende wijken. De uitvoering van het project wordt gecoördineerd door de Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening (MJD) en de Stichting Kinderopvang Groningen (SKSG). Ook zijn er verschillende speeltuinverenigingen bij het project betrokken, voornamelijk als incasseerders. Dat wil zeggen dat zij ondersteuning krijgen bij projecten en activiteiten door het studenteninzet project. Tenslotte wordt het project geëvalueerd door een begeleidingsgroep waarin de corporaties, school, coördinatoren instellingen en gemeente zitting hebben (Corpovenista, 2011). Andere belanghebbenden bij het project zijn de betrokken studenten, de kinderen die deelnemen aan de activiteiten en de ouders van deze kinderen.

1.2 De doelen

Voor het studenteninzet project worden meerdere doelen en verwachtingen genoemd. De voornaamste doelen van het project zijn het organiseren van een goed aanbod aan activiteiten voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand en het bereiken van kinderen in een achtstandssituatie, ondanks een krimpende financiële situatie (corpovenista, 2011). Daarnaast wordt verwacht dat door de inzet van studenten de activiteiten in de buurt een impuls krijgen, waardoor kinderen en jongeren begeleid worden bij het ontwikkelen van hun talenten, en zo hun vrije tijd zinvol kunnen besteden. Ook moeten door de inzet van studenten meer kinderen bereikt worden terwijl tegelijkertijd de werklast van de professionals afneemt (corpovenista, 2011).

Verdere verwachtingen die genoemd worden zijn dat de studenten een bekend gezicht in de wijk worden en ook betrokken raken bij de wijk en haar bewoners waar zij ook werken en wonen, dit zou moeten leiden tot meer sociale cohesie (Groningen 2012;

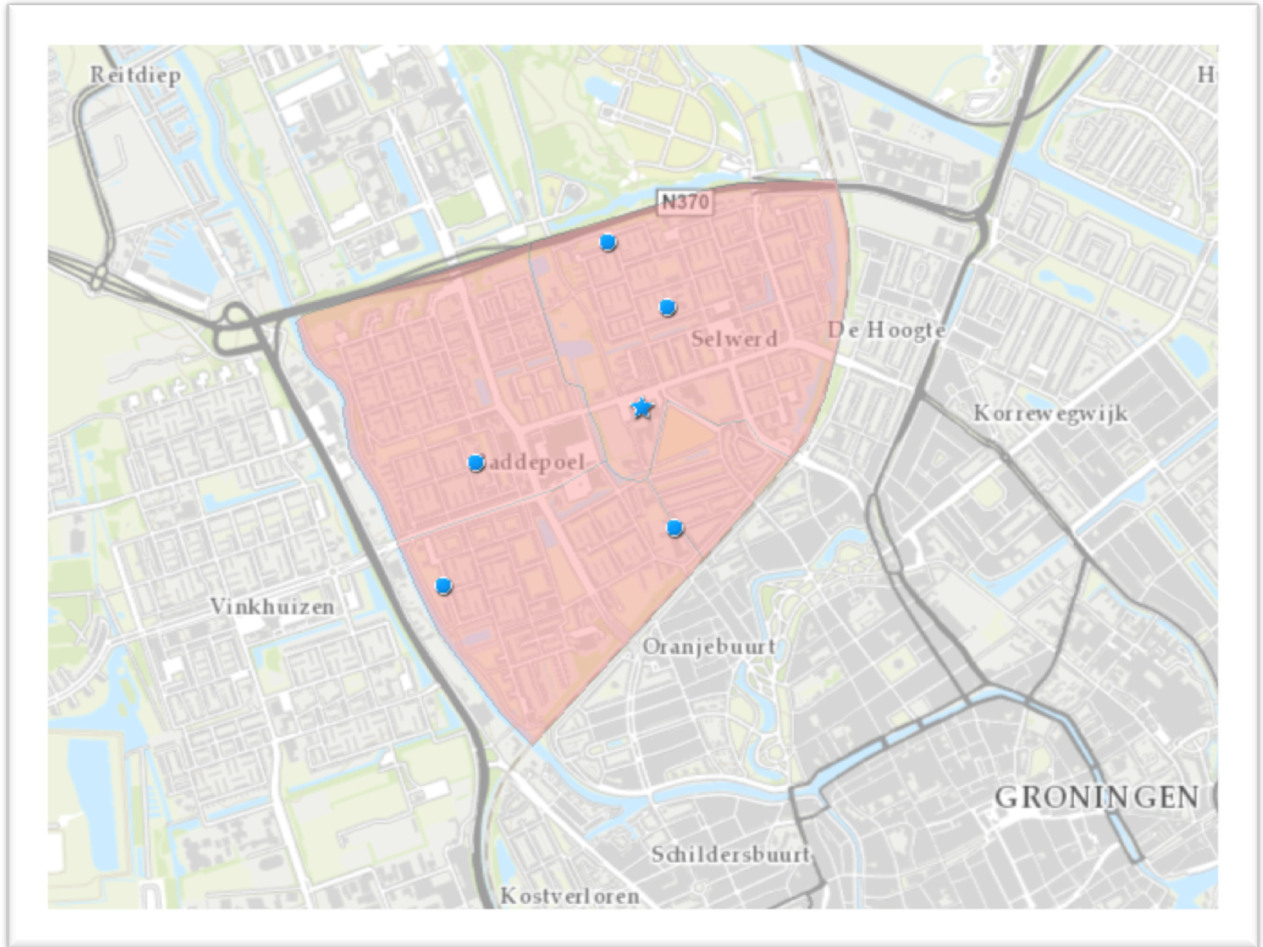
Groningen, 2013). Daarnaast zou het moeten leiden tot een imagoverbetering van studenten omdat gezien zou worden dat zij een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij (Corpoventista, 2011; Groningen, 2013). Het slechte imago van studenten kan mogelijk verklaard worden vanuit de term studentification. Dit is een verschijnsel waarbij er steeds meer studenten in de buurt komen wonen en waarbij zij steeds nadrukkelijker aanwezig zijn in de buurt waardoor de overige bewoners zich niet langer op hun gemak voelen (Tyler, 2008). Deze onrust uit zich in Groningen bijvoorbeeld in klachten over geluidsoverlast (Tuinwijk, 2009; Groningen, 2014; RTVNoord, 2013).

Door deze sociale doelstellingen en verwachtingen kan het studenteninzet project gezien worden als een locatie gebonden stedelijk vernieuwingsproject, gericht op het versterken van het vermogen van wijken met een slecht sociaaleconomisch milieu, om sociaal duurzamer en zelfredzamer te worden op basis van de genoemde sociale verwachtingen (Cole & Etherington, 2005; Mayer, 2003). Belangrijk voor een sociaal duurzame en zelfredzame wijk is sociaal contact tussen de inwoners, maar dit contact is niet vanzelfsprekend tussen de groepen studenten en ouders, en studenten en kinderen. Dit komt onder meer omdat een buurt en een sociaal netwerk twee entiteiten zijn die bijna nooit samen vallen (Wellman et al., 1988; Fischer, 1982; Henning & Lieberg, 1996). De buurt is hier een sociaal-ruimtelijke of verzonden eenheid met een specifiek maar gelimiteerd belang voor de bewoners. Het is slechts een van de contexten waarin mensen sociale netwerken vormen en onderhouden (Wellman et al., 1988). Daarnaast kan verwacht worden dat de studenten in de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk slechts voor korte tijd in de buurt wonen, wat het minder aantrekkelijk maakt om te investeren in contact in de buurt (Kleinhans et al., 2006). Studenten verhuizen immers relatief vaak en over relatief lange afstanden (Feijten & Visser, 2005; van Huis & Wobma, 2009).

1.3 Dit onderzoek

In dit onderzoek ligt de focus op de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk en de studenteninzet in deze wijken. Gekozen is voor deze wijken vanwege de centraal gelegen Vensterschool. Dit is een complex dat in het midden van de drie wijken ligt en waarin plaats is voor onder andere scholen en naschoolse opvang. In en vanuit de Vensterschool worden ook veel activiteiten georganiseerd zoals de knutselclub en kookclubs. In figuur 1 zijn de betreffende wijken in het roze weergegeven. Daarnaast is de vensterschool weergegeven met een blauwe ster, en zijn verdere locaties waar activiteiten georganiseerd worden weergegeven met blauwe stippen.

figuur1.

Centraal in dit onderzoek staat de relatie tussen het studenteninzet project en sociaal contact. Vanuit de gemeente en woningbouwcorporaties lijken de verwachtingen met betrekking tot sociale contacten tussen de groepen hoog. Zo zouden de studenten een bekend gezicht in de wijk moeten worden, zouden ze een voorbeeld functie moeten hebben voor de kinderen in de buurt en zouden netwerken moeten ontstaan tussen de studenten, ouders en kinderen met als gevolg een toename in de sociale cohesie. De hoofdvraag van dit onderzoek luidt dan:

“Wat is de relatie tussen het studenteninzet project en sociaal contact tussen de groepen studenten en ouders, en studenten en kinderen in de wijken Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk volgens de betrokken groepen?”

Hierbij wordt gekeken naar hoe het studenteninzet project leidt tot contact tijdens en rond de activiteiten maar ook hoe en in hoeverre het studentinzet project kan leiden tot meer sociaal contact in de buurt. Ook zullen de mogelijke effecten van het sociaal contact besproken worden. Om dit in context te plaatsen zal ook onderzocht worden in hoeverre het studenteninzet project bekend is, in hoeverre het bereikbaar en toegankelijk is voor de buurtbewoners, en wat de opkomst tijdens activiteiten is.

1.4 Relevantie

Het studenteninzet project is een project dat maatschappelijk en wetenschappelijk interessant en relevant is om te onderzoeken, met name omdat het studenteninzet project ten einde loopt en dat er nog weinig informatie is over de invloed die het op het sociaal contact tussen de betrokken partijen heeft gehad. Daarbij komt dat er binnenkort van start wordt gegaan met een nieuw project met soortgelijke sociale doelstellingen namelijk het WIJS-project. Hierdoor is het interessant om te onderzoeken hoe het studenteninzet project ervaren is door de betrokkenen, en wat de rol van de Vensterschool als centrale plaats is in het ontwikkelen van relaties. Daarnaast kan het onderzoek bijdragen aan de discussie rond wetenschappelijke theorieën, zoals de contact theorie, door de theorieën te betrekken op deze specifieke bevolkingsgroepen. Dit is interessant om dat er nog weinig wetenschappelijk onderzoek is gedaan in Nederland naar relatie tussen studenten en de stedelijke gemeenschappen (Hilbrants, 2013). Ook is het interessant dat het project qua verwachtingen lijkt te passen in het kader van stedelijke vernieuwingsprojecten, maar dat het qua opzet en ook qua doelgroep mogelijk sterk verschilt omdat de focus hier ligt op de relatie tussen studenten en overige bewoners die gebruik maken van het project.

1.5 Leeswijzer

Om **deze vragen** te beantwoorden zal het onderzoek eerst geplaatst worden in een wetenschappelijk kader in hoofdstuk 2. Hier zal allereerst worden uitgelegd waarom sociaal contact tussen de groepen niet vanzelfsprekend is maar wel wenselijk. Ook zal in dit hoofdstuk uitgelegd worden wat voor soort contact er verwacht kan worden als gevolg van het studenteninzet project. In hoofdstuk 3 zal het conceptueel model behandeld worden. Dit is een visuele weergave van de theorie en de verwachte effecten met betrekking tot het onderzoek. Vervolgens zal in hoofdstuk 4 de dataverzameling en analyse behandeld worden, en zal het onderzoek afgesloten worden in hoofdstuk 5 en 6 met respectievelijk de resultaten en de conclusies.

2.0 Theoretisch kader

2.1 Inleiding

In het theoretisch kader wordt als eerst aan de hand van verschillende wetenschappelijke onderzoeken en theorieën uitgelegd waarom het contact tussen de studenten en de ouders en tussen de studenten en kinderen in de wijk niet vanzelfsprekend is. Vervolgens wordt in paragraaf 2.3 uitgelegd waarom het sociale contact tussen deze groepen wel wenselijk is waarbij de contacttheorie van Allport(1954) en verschillende artikelen met betrekking tot sociale cohesie centraal staan. In paragraaf 2.4 wordt ingegaan op het contact tussen de studenten en ouders en welke vorm en functie dit contact kan hebben, gevolgd door paragraaf 2.5 waarin de vorm en functie van contact tussen studenten en kinderen besproken zal worden. Uiteindelijk zal in paragraaf 2.6 een conclusie getrokken worden.

2.2 De vanzelfsprekendheid van relaties

Het contact tussen de groepen niet vanzelfsprekend. Niet alleen gaat het om drie verschillende groepen, er kan gesteld worden dat de kinderen, studenten en ouders tot drie verschillende generaties horen. Er kan gesproken worden van verschillende generaties als de groepen niet alleen qua leeftijd verschillen maar ook wat betreft de levensfase waarin zij zich bevinden (Vanderbeck, 2007; Bytheway, 2005; Edmunds & Turner, 2002). Het is aannemelijk dat er tussen de verschillende generaties weinig contact is. Dit komt doordat de verschillende generaties vaak geografisch, sociaal en cultureel van elkaar gescheiden zijn.

Met geografische scheiding wordt bedoeld dat de leden van de verschillende generaties vaak gebruik maken van verschillende voorzieningen in de private en openbare ruimte (Vanderbeck, 2007; Kearns & Barnett, 1999; Riley & Riley, 2000). Zo worden veel plaatsen gebruikt binnen een context van de generatie. Sommige omgevingen zijn bijvoorbeeld wel acceptabel voor volwassenen om zich te bevinden maar niet voor kinderen zoals een werkplaats. Ook kan er sprake zijn van ruimtelijke scheiding als gevolg van de dagbesteding zonder dat dit afhankelijk is van de wenselijkheid van een andere groep. Zo zal een kind of een ouder zich zelden op de campus bevinden.

Een reden voor sociale scheiding kan gevonden worden in het principe van homophily (McPherson et al., 2001). Volgens het principe van homophily trekken individuen met overeenkomstige karakterkenmerken naar elkaar toe. Tot deze karakterkenmerken behoren onder andere gedrag, houding, leeftijd, etniciteit, en opleidingsniveau (McPherson et al., 2001; Putnam, 2007). Dit kan er toe leiden dat individuen die behoren tot een zelfde groep of generatie meer contact binnen de generatie hebben dan met andere generaties.

Redenen voor ervaren culturele scheiding tussen de generaties kan mogelijk gevonden worden in de sociale identiteitstheorie (Tjafel&Turner, 1979). Volgens de sociale identiteitstheorie maken individuen onderscheid tussen de eigen groep en de samenleving of andere groepen (Tjafel&Turner, 1979). Hierbij beschouwen de verschillende groepen de karakteristieken die bij hun groep horen doorgaans als wenselijk en overdrijven karakteristieken van zowel de eigen groep als die van de

andere groep (Gijsberts&Dagevos, 2005). Dit betekent echter niet dat die karakteristieken ook door andere groepen als wenselijk ervaren worden en hierdoor kunnen er frictie en vooroordelen ontstaan tussen de verschillende groepen (Putnam, 2007; Gijsberts&Dagevos, 2005). In de buurt kan dit effect versterkt worden als er een machtsstrijd ontstaat doordat er geen duidelijk absolute meerderheid van een van de groepen is (Hilbrants, 2013). Hierbij kan een groep zich bedreigd voelen door een groep met een andere sociale identiteit. Dit kan zich bijvoorbeeld uiten in overlast. In Groningen wordt doorgaans veel overlast ervaren, de reden hiervoor is dat het ervaren van overlast deels subjectief is en beïnvloed wordt door onder andere het aantal inwoners van de andere groep, roddels, politiek en verhalen (Hilbrants, 2013). Dat er overlast ervaren wordt, vooral veroorzaakt door studenten, valt ook terug te zien in de plaatselijke berichtgeving. Zo zijn er berichten over overlast te vinden op buurt webpagina's (Tuinwijk, 2009), op gemeentelijke pagina's (Groningen, 2014), en ook op het regionale nieuws (RTVNoord, 2013).

Een groot gedeelte van het probleem van deze paragraaf 2.2 kan samengevat worden in het morele tekort. Het morele tekort houdt in dat het voor een individu erg lastig is om zich in te leven in een ander persoon, zeker als die twee personen niet met elkaar bekend zijn (Komter et al., 2000; Vanderbeck, 2007). Ook kan er verwacht worden dat het in leven bemoeilijkt wordt als verschillende individuen behoren tot verschillende generaties of groepen.

2.3 De wenselijkheid van sociaal contact

Volgens de contacttheorie zou sociaal contact tussen de groepen, de problemen kunnen verminderen. De contacttheorie stelt dat contact tussen individuen van verschillende groepen kan leiden tot wederzijds begrip, kennis over de verschillende groepen, en verminderde angst en vooroordelen over elkaar (Allport, 1954; Pettigrew&Tropp, 2008, 2011). Voorwaarden voor deze positieve effecten zijn dat er sprake is van een gelijke status tussen de groepen ten tijde van het contact, er moet sprake zijn van gemeenschappelijke doelen waar gezamenlijk naartoe gewerkt wordt, en het contact moet sociaal wenselijk zijn en ondersteund worden door een autoriteit (Allport, 1954).

Met een gelijke status wordt bedoeld dat geen van de groepen de bovenhand moet hebben tijdens het contact omdat anders de andere groep zich mogelijk bedreigd kan voelen wat een basis kan zijn voor negatief contact. Met de tweede voorwaarde, de gemeenschappelijke doelen, wordt bedoeld dat het hebben van gedeelde doelen de samenwerking bevordert. Het idee is dat de samenwerking moet zorgen voor intensief contact tussen de groepen waardoor de groepen ook vaker in contact komen met elkaar. Met sociaal wenselijk en ondersteund door een autoriteit wordt bedoeld dat de doelen en het contact moet passen binnen de geldende en gedeelde normen en waarden van de maatschappij en dat het contact bij voorkeur gefaciliteerd moet worden door een autoriteit zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke instantie die het contact tussen de groepen in de juiste banen kan leiden.

De laatste voorwaarde die door Allport(1954) gesteld wordt is dat het contact structureel van aard moet zijn. Dat betekent dat het van belang is dat er gedurende langere tijd regelmatig contact is tussen de groepen. Dit sluit aan bij het idee dat het

sociaal contact kan leiden tot meer sociaal kapitaal. Dit komt doordat het contact kan bijdragen aan sociale banden, reciprocale relaties, gedeelde normen en onderling vertrouwen, wat lijkt aan te sluiten bij de contacttheorie (Bourdieu, 1986; Putnam, 2000; Lin, 1999). Volgens Pettigrew en Tropp(2011) hoeft er niet per se aan deze voorwaarden voldaan te worden, maar kunnen ze zeker bijdragen aan de ontwikkeling van positief contact.

Kleinhans et al. (2006) beschrijven het nut van sociaal kapitaal als het vermogen om contact te leggen met elkaar en dit te onderhouden waardoor men samen kan werken. Hierdoor kunnen zij tezamen meer bereiken dan elk individu alleen, wat op wijkniveau bijvoorbeeld kan betekenen dat de bewoners zich kunnen verenigen en de wijk zelfredzamer wordt en problemen intern opgelost worden zonder dat er sprake hoeft te zijn van ervaren overlast.

2.4 Contact met kinderen

Naast het doorbreken van sociale barrières tussen de groepen, kan het contact ook positieve effecten met zich meebrengen. Zo kan het wederzijds contact tussen kinderen en de andere generaties bijdragen aan het overdragen van cultuur, normen en waarden op de kinderen (Vanderbeck, 2007; Lin, 1999). Voor jonge kinderen kan contact met een niet gerelateerde volwassene een belangrijke factor zijn in de ontwikkeling van een kind. Voorbeelden van een niet gerelateerde volwassene die genoemd worden in onderzoek zijn bijvoorbeeld leraren, jeugdwerkers en leden van een kerkelijk groep (Rishal et al., 2005; Werner et al, 1995). De relatie met tenminste één niet ouderlijke volwassene is mogelijk zelfs de belangrijkste verdediging voor kinderen met meerdere risico factoren zoals een slechte sociaaleconomische situatie en slechte leefomgeving (Scales & Gibbons, 1996 in Rishal et al., 2005). Een opvallende conclusie uit het onderzoek van Rishall et al. (2005) is dat leraren en jeugdwerkers vaak zelfs belangrijker zijn voor een kind dan een gerelateerde volwassene, en dat sociaal contact tussen kinderen en niet gerelateerde volwassenen zelfs belangrijker kan zijn voor de ontwikkeling dan het contact met gerelateerde volwassenen zoals bijvoorbeeld grootouders.

2.5 Sociaal contact en de wijk

Op basis van paragrafen 2.3 en 2.4 kan gesteld worden dat sociaal contact van belang is voor het sociale klimaat in de buurt en voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Contact tussen de groepen kan zorgen voor meer onderling begrip en zorgt er voor dat de groepen beter in staat zijn om samen te werken. Er wordt echter met betrekking tot de theorieën slechts kort in gegaan op wat voor soort sociaal contact er nodig is om de beoogde effecten te behalen. Binnen sociologie en de sociale wetenschappen bestaat echter een grote traditie met betrekking tot het bestuderen van sociale relaties en contact in verschillende contexten qua plaats en tijdsgeest (Komter et al., 2000). Zo is er veel geschreven over de overgang van 'gemeinschaft' naar 'gesellschaft', waarbij de individualisering van de maatschappij het centrale onderwerp was (Weber et al., 1947; Durkheim et al., 1997; Komter et al., 2000). Belangrijk uit deze literatuur is het verschil tussen communale relaties en associatieve relaties. Volgens deze sociologen is de maatschappij veranderd en individualistischer geworden, en daarmee ook ons

wereldbeeld (Weber et al., 1947; Durkheim et al., 1997; Komter et al., 2000). Dit betekent niet dat de maatschappij minder sociaal is geworden, maar dat ons gedrag en onze individuele relaties niet zo zeer worden bepaald door de groepen waartoe wij behoren, maar vooral door onze onderlinge afhankelijkheid. Volgens Durkheim et al. (1997) was dit vooral een positieve ontwikkeling. Dit betekent dat individuen zich minder laten leiden door wat zij behoren te vinden vanuit een groep zoals de familie of kerkelijke gemeenschap. Volgens Durkheim et al. (1997) betekent dit dat er meer kans is op relaties tussen individuen zonder dat het behoren tot groepen van belang is. Dit kan echter ook van belang zijn voor de contacttheorie. Het is goed mogelijk dat individuen van twee verschillende groepen elkaar tijdens het contact niet beschouwen als behorende tot twee verschillende groepen.

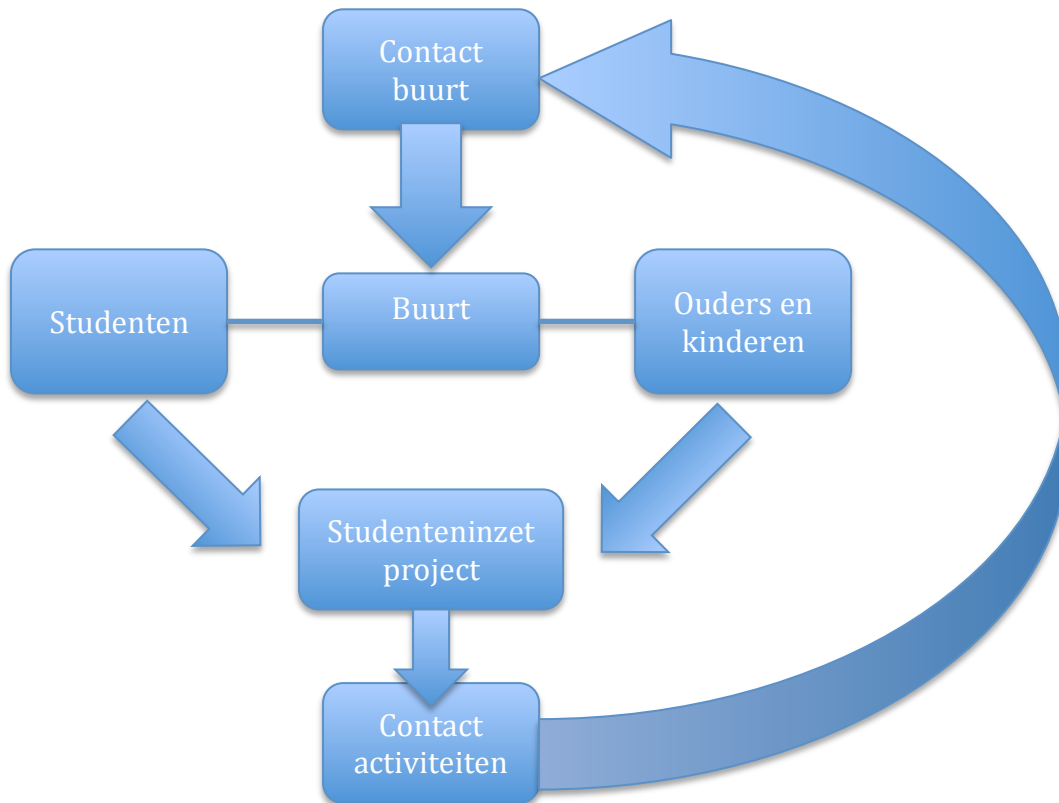
In de laatste jaren is er ook steeds meer onderzoek gedaan naar sociaal contact in de buurt en in de openbare ruimte, en ook hier is het beeld van sociaal contact veranderd. Waar eerder vluchtig sociaal contact werd gezien als van weinig belang, blijkt uit recent onderzoek dat dit contact wel degelijk een positief effect kan hebben op de buurt en sociale cohesie (Henning & Lieberg, 1996; Kleinhans et al., 2006; Blokland, 2003). Het erkennen van elkaar door middel van een knik of het hebben van een kort oppervlakkig gesprek kunnen er toe leiden dat een individu zich thuis gaat voelen in de wijk en zich daar ook veilig voelt. Publieke familiariteit is hiervoor van belang, dat wil zeggen dat bekendheid met de personen en omgeving bijdragen aan een positieve beoordeling over een buurt en de relaties daarin, en niet lokale netwerken zoals vrienden en familie (Blokland, 2003). Wat kan bijdragen aan de publieke familiariteit is een plaats in de openbare ruimte waar de verschillende bewoners langs elkaar heen kunnen bewegen (Blokland, 2009; Forrest&Kearns, 1999). Met langs elkaar bewegen wordt bedoeld dat het de ruimte biedt aan sociaal contact en het zien en gezien worden in de openbare ruimte. Dit draagt vooral bij omdat er eerder gesteld is dat de generaties tijdens hun dagbesteding vaak gescheiden zijn zoals beschreven in paragraaf 2.2.

2.6 Conclusies theoretisch kader

Op basis van de theorieën lijkt vooral contact binnen de generaties waarschijnlijk omdat zij veel karakteristieke delen. Contact tussen de generaties daarentegen lijkt een stuk minder waarschijnlijk. Dit sociaal contact tussen de generaties is wel wenselijk vanwege de voordelen die het biedt. Onder deze voordelen horen de afname van vooroordelen en ervaren overlast tussen de groepen en de positieve uitwerking die het kan hebben op de ontwikkeling van kinderen. Het contact kan verschillende vormen aannemen, maar zelfs het herkennen en erkennen van leden van verschillende groepen kan al een positief effect hebben op de sociale cohesie en het gevoel te behoren in de buurt. Ideaal voor het contact lijkt een plaats waar leden van de verschillende groepen langs elkaar heen kunnen bewegen.

3.0 Conceptueel model

In het theoretisch kader is geprobeerd duidelijk te maken wat de onderlinge verhouding tussen de groepen is en waarom sociaal contact belangrijk is. Ook is duidelijk gemaakt hoe sociaal contact gefaciliteerd kan worden door het studenteninzet project, en wat voor effect dit kan hebben in de buurt. In onderstaand conceptueel model, figuur2, wordt het theoretisch kader visueel weergegeven.

Figuur2.

In figuur2 valt te zien dat de studenten, ouders en kinderen gezamenlijk in de buurt wonen. Ook valt te zien dat de relaties tussen de studenten, ouders en kinderen in de buurt minimaal zijn en waarschijnlijk aanvankelijk beperkt zijn zoals aangegeven in paragraaf 2.2. Er kan echter op basis van paragraaf 2.3 en 2.5 verwacht worden dat het studenteninzet project een mogelijkheid biedt aan de verschillende generaties om langs elkaar heen te bewegen en met elkaar in contact te komen. Dit ontstane contact tijdens de activiteiten kan zich mogelijk ontwikkelen tot meer duurzaam contact waarbij ook contact plaats gaat vinden in de buurt zoals aangegeven in paragraaf 2.3. Uiteindelijk kan er verwacht worden dat het contact tussen de generaties een positieve uitwerking heeft op de buurt en op de betrokkenen op basis van paragraaf 2.3 en 2.4.

4.0 Onderzoeksmethode

4.1 Dataverzameling

Voor dit onderzoek is gekozen om data te verzamelen door middel van semigestructureerde interviews. Semigestructureerde interviews zijn zeer geschikt om complex gedrag en motivaties van individuen te onderzoeken en om inzicht te krijgen in verschillende individuele ervaringen (Dunn, 2010). In tegenstelling tot een gestructureerd interview of een enquête bieden semigestructureerde interviews meer flexibiliteit in de vragen en de mogelijkheid om door te vragen die belangrijk kunnen zijn om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. De volledige interviewgide is te vinden in bijlage 1. De interviews zijn afgenomen door twee studenten Sociale Geografie en Planologie van de Rijksuniversiteit Groningen.

De gehouden interviews zijn begonnen met een aantal inleidende vragen. De functie hiervan is om de respondenten zich veilig en op hun gemak te laten voelen. Hierdoor zijn ze eerder geneigd om te praten over persoonlijke ervaringen en meningen (Dunn, 2010). Een tweede reden voor de inleidende vragen was om de respondenten zelf de kans te geven om zichzelf voor te stellen en om achtergrond informatie over hun rol bij het studenteninzet project vast te stellen, zoals naam, leeftijd, functie en hoe lang de respondent al betrokken was bij het studenteninzet project. Hier is ook gevraagd naar de doelen die de respondenten noemden bij het project, zowel voor de respondent persoonlijk als voor het gehele project. Hiernaast zijn er ook vragen gesteld over de achtergrond van het project, waarbij gekeken is naar het bereik en de bekendheid van het project. Hiermee wordt bedoeld dat gekeken is naar hoeveel studenten, ouders en kinderen er ongeveer op de activiteiten afkomen en in hoeverre de betrokkenen denken dat het project bekend is in de doelbuurten.

Na de inleidende vragen zijn vragen gesteld die bedoeld zijn om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden. Deze vragen hebben als doel om de karakteristieken van het contact dat plaats vindt tussen de groepen naar boven te halen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen contact tijdens en bij de activiteiten en daar buiten. Met kenmerken wordt bedoeld dat gevraagd is naar de frequentie van het contact, de locatie van het contact en wat voor gespreksonderwerpen er doorgaans tijdens het contact besproken worden. Ook is gevraagd naar de effecten van het contact tussen de groepen, zo is gevraagd naar het effect dat het contact had op de relatie tussen studenten en kinderen tijdens de activiteit en in de buurt en in hoeverre dit gedurende het project veranderd is. Daarnaast is ook gevraagd naar het effect dat het sociaal contact volgens de respondenten had in de buurt op basis van de theorie. Zo is er gevraagd naar of de respondent dacht dat de beeldvorming ten opzichte van studenten was veranderd door het project en of betrokkenen bij het project zich ook meer betrokken zijn gaan voelen met de buurt en andere bewoners dankzij het project. Als laatste is gevraagd wat de respondent dacht dat de relatie was tussen de opzet van het studenteninzet project en sociale relaties. Hierbij is met name gekeken naar het belang van de duur die een individu betrokken is bij het project en het belang van het wonen in de wijk van de studenten.

4.2 Werving van respondenten

De data voor dit onderzoek is verzameld onder individuen die betrokken zijn bij het studenteninzet project in Selwerd, Paddepoel en Tuinwijk. Vooraf is informatie afgegeven over het onderzoek bij de begeleider van de betrokken studenten van het studenteninzet project over het onderzoek en het doel van het onderzoek. Met behulp van deze begeleider is contact gezocht met de studenten die de laatste jaren actief waren bij het studenteninzet project en met ouders die betrokken waren bij het studenteninzet project. Daarnaast is ook contact gezocht met begeleiders die de studenten tijdens de activiteiten begeleiden en met de woningbouwcorporaties en de gemeente die bij het studenteninzet project betrokken zijn. Het doel was om de primaire data te verzamelen onder de studenten, de begeleiders en de ouders omdat deze respondenten direct betrokken waren bij het contact in de buurt. De overige interviews hadden als doel een context te geven wat betreft verwachtingen en in hoeverre de respondenten het project als geslaagd beschouwden en waarom.

4.3 Respons

In totaal is gepoogd om zes studenten en zes ouders te interviewen. Daarnaast is contact gezocht met een vertegenwoordiger van de gemeente, twee respondenten onder de woningbouwcorporaties, en een begeleider van de activiteiten. Van de zes studenten die de laatste jaren actief waren bij het studenteninzet project in de betreffende wijken zijn er vijf bereikt en geïnterviewd. Van de zes beoogde ouders zijn er in totaal slechts twee bereikt die beiden de Nederlandse taal beperkt machtig waren wat het interviewen bemoeilijkte. Ook voor het bereiken van de ouders zijn wij voornamelijk afhankelijk geweest van de begeleider van het studenteninzet project, maar helaas bleek het lastig om met deze groep in contact te komen en waren er in deze groep weinig individuen bereid mee te werken aan het onderzoek. Bij de gemeente is een respondent gevonden die betrokken is bij het studenteninzet project evenals twee bij de woningbouwcorporaties. Ook is de begeleider van het studenteninzet project die hielp met het werven van studenten en ouders geïnterviewd. Deze laatste vier respondenten van de gemeente, de woningbouwcorporatie en het studenteninzet project zitten ook gezamenlijk in de controle groep van het studenteninzet project maar hebben onafhankelijk toegestemd mee te werken aan het onderzoek. Daarnaast zijn er nog twee respondenten gevonden met een dubbelrol. Een van deze respondenten is tegenwoordig zelf begeleider maar heeft zelf ook als student meegedaan aan het studenteninzet project. Een tweede respondent werkt nu bij de gemeente aan het nieuwe WIJS-project maar heeft eveneens zelf meegedaan aan het studenteninzet project.

Er is gekozen om de groep kinderen niet direct te interviewen omdat werd verwacht dat de meeste informatie over deze groep verkregen zou kunnen worden via de studenten en de ouders. Ook zijn veel vragen mogelijk lastig te beantwoorden, vooral voor jonge kinderen, en is het vanwege de korte duur van dataverzameling lastig om toestemming te regelen voor het interviewen van kinderen.

De interviews zijn allen gehouden op een neutrale of een voor de respondent bekende plek. Zo zijn alle respondenten van de gemeente, de woningbouwcorporaties en de begeleiders van het studenteninzet project geïnterviewd op hun werkplek. Beide

ouders zijn geïnterviewd op de Vensterschool evenals de meeste studenten. Een aantal studenten is geïnterviewd in hun eigen huis of op hun werklocatie.

4.4 Ethische vraagstukken

Er is gezorgd dat alle respondenten van te voren goed op de hoogte waren van wat het onderzoek in hield en waarvoor de interviews gebruikt gingen worden. De eerste stap hiervoor was het onderzoeksvoorstel uitleggen aan de begeleider van het studenteninzet project op de Vensterschool, via wie veel contact met andere respondenten verliep. Ten tweede is aan elke respondent persoonlijk uitgelegd wat het doel van het onderzoek was en waarvoor het interview gebruikt ging worden. Vervolgens is toestemming gevraagd om de interviews op te nemen.

Omdat de mogelijkheid bestaat dat er veel persoonlijke informatie vrij komt tijdens een interview, zijn de interviews en de bijbehorende transcripten op een plaats bewaard die slechts toegankelijk is voor de betrokken onderzoekers. Dit is belangrijk om de privacy van de respondenten zoveel mogelijk te waarborgen (Dowling, 2010). Om dezelfde redenen zullen in dit onderzoek niet de namen van de respondenten gebruikt worden maar aliassen.

4.5 Data analyse

Na het afnemen van de interviews zijn deze interviews volledig getranscribeerd en vervolgens gecodeerd met het programma MAXQDA11. Om tot zinvolle codes te komen is gebruik gemaakt van de vragenlijst, het theoretisch kader en het conceptueel model. Hierbij zijn codes allereerst ingedeeld in grote groepen zoals codes die iets zeggen over het contact tussen studenten en ouders of tussen studenten en kinderen. Vervolgens zijn de codes steeds specifiek gemaakt binnen deze groepen. Zo is er in beide categorieën onderscheid gemaakt in codes die contact beschreven tijdens of bij activiteiten en contact dat plaatsvond op een andere locatie. Ook is er onderscheid gemaakt met betrekking tot het soort contact dat plaats vond tussen de groepen en wat voor effect werd genoemd door de respondenten als gevolg van het contact. Met soorten contact wordt bijvoorbeeld beschreven hoe vaak de respondent aangeeft iemand van de andere groep te herkennen en te erkennen, en wat bij de gesprekken tussen de respondent en leden van een andere groep de onderwerpen waren. In een andere aanverwante categorie codes is bijgehouden wat voor effecten zij toeschreven aan het sociale contact gedurende de looptijd van het project. Zo is voor het contact tussen de studenten en ouders bijgehouden wat de respondenten dachten dat het effect was op de beeldvorming en de betrokkenheid bij de buurt en het project, en is voor het contact tussen de studenten en kinderen bijvoorbeeld bijgehouden wat het effect van het sociaal contact was op het opbouwen van een band en het gezien worden als zijnde een rolmodel.

Naast de categorieën codes die direct het contact tussen de groepen beschrijven zijn er ook codes gemaakt die de van belang zijn om een context te plaatsen bij de respondenten en het studenteninzet project. Zo zijn er bijvoorbeeld codes die vertellen over het bereik en de bekendheid van het project en codes die beschrijven hoe lang een respondent al betrokken is bij het studenteninzet project. Dit laatste kan bijvoorbeeld

van belang zijn als gekeken wordt naar de voorwaarde van de contacttheorie van Allport(1954) met betrekking tot structureel contact. Het is dan aannemelijk dat iemand die langer betrokken is bij het project meer structureel contact heeft dan iemand die er slechts kort bij betrokken is geweest.

Vervolgens is er gekeken naar mogelijke links tussen de codes met behulp van het programma MAXQDA11. Voorbeelden van links die onderzocht zijn, zijn links tussen de opzet van het studenteninzet project en sociaal contact. Zo is bijvoorbeeld gekeken of er een relatie is tussen de duur van betrokkenheid tot het project en het sociaal contact. Deze link lijkt voor de hand te liggen omdat de duur van de betrokkenheid bij het project ook de duur is dat de studenten een huis in de buurt krijgen, en daarmee is het ook de tijd dat zij in de buurt en bij het project gezien kunnen worden.

4.6 Reflectie

Het is belangrijk om de interviews te plaatsen in hun context (Kitchin & Tate, 2013). De interviews van dit onderzoek kunnen beïnvloed zijn door het feit dat het studenteninzet project in deze vorm ten einde loopt. In plaats van het huidige studenteninzet project zal een nieuw project, genaamd het WIJS-project komen, waarbij studenten op een andere manier beloond worden, namelijk door middel van studiepunten. In dit project staat 28 uur inzet in de wijk gelijk aan een studiepunt. Dit is gelijk bij het eerste interview met een betrokkene bij de gemeente naar voren gekomen, en hoewel de focus in dit onderzoek niet op het WIJS-project ligt, is er wel gevraagd naar de mening ten opzichte van het WIJS-project en de verschillen met het studenteninzet project omdat het een makkelijke vergelijking bleek en meer inzicht gaf in hoe het studenteninzet project werkt. Dit kan de antwoorden beïnvloed hebben. Ook komt het grootste gedeelte van de data van de informatie van studenten en, de gemeente, begeleiders en woningbouwcorporaties. Hier tegenover staat slechts beperkte informatie vanuit de andere groepen namelijk kinderen en ouders.

Daarnaast is het ook van belang om rekening te houden met positionality aangezien zowel de identiteit als de positie van de interviewer als die van de respondent de resultaten kunnen beïnvloeden (Bourke, 2014). Tijdens de interviews zijn wij als onderzoekers vermoedelijk niet gezien als een outgroup. Zeker niet door de geïnterviewde studenten die behoren tot dezelfde generatie als wij. Toch is het niet uit te sluiten dat wij voor sommige respondenten behoorden tot een outgroup waardoor zij zich minder op hun gemak voelden en mogelijk meer geneigd zijn geweest om sociaal wenselijke antwoorden te geven. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn geweest bij de twee geïnterviewde ouders.

5.0 Resultaten

In deze paragraaf wordt gepoogd om een antwoord op de hoofdvraag te geven. Om dit te doen, zal allereerst in paragraaf 5.1 besproken worden hoe de respondenten de bekendheid en het bereik van het project beschouwen en wat de opkomst van kinderen is en aan welke activiteiten de studenten deelnemen. In paragraaf 5.2 zal in gegaan worden op het contact dat ontstaat tussen de kinderen en de studenten en wat dat contact kan betekenen volgens de respondenten.

5.1 Bereik en bekendheid

De studenten die betrokken zijn bij het project ondersteunen de professionals bij verschillende activiteiten zoals een knutselclub, kookclub, spelcontainer activiteiten, buiten speelactiviteiten en instuifmiddagen. Deze activiteiten worden georganiseerd voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar, hoewel een respondent verteld dat er meestal geen kinderen ouder dan 14 komen. De reden die hiervoor genoemd wordt is dat de opkomst onder kinderen die naar de middelbare school gaan lager uitvalt dan kinderen van de basisscholen. De knutselclub, kookclub en instuifmiddagen zijn voorbeelden van activiteiten die plaats vinden op de Vensterschool terwijl de spelcontainer en buiten speeldagen voorbeelden zijn van activiteiten die elders in de wijk zijn. Deze activiteiten vinden doorgaans plaats op verschillende locaties in de buurt en zorgen dat kinderen in een gecontroleerde omgeving buiten kunnen spelen. De spelcontainer activiteit houdt hierin dat kinderen speelgoed kunnen lenen uit een container en hiermee spelen onder begeleiding waaronder vaak ook een student. Andere buiten speel middagen zijn bijvoorbeeld het onder begeleiding spelen bij een kinderspeelplaats.

De informatie verspreiding gebeurt voornamelijk via de zogeheten activiteiten ladders die uitgedeeld worden op de basisscholen in de wijk en op de Vensterschool. In deze activiteiten ladders staan de activiteiten en de bijbehorende informatie zoals tijd, locatie en hoe er eventueel ingeschreven moet worden. Naast de verspreiding van de activiteiten ladders worden volgens de respondenten ook potentiële nieuwe deelnemers benaderd door de betrokken studenten en ook door kinderen die andere kinderen introduceren aan de activiteiten. Hiernaast worden ook nieuwe gezinnen in de buurten doorgaans ingelicht over de activiteiten door de jeugdteams. Over het algemeen zijn de respondenten het er over eens dat op deze manier vrijwel alle kinderen in de buurt, zeker de kinderen op de basisscholen in de betreffende wijken, goed geïnformeerd zijn over het bestaan van de activiteiten.

Ook over de opkomst van kinderen zijn de respondenten vrij tevreden. De opkomst varieert volgens de respondenten per activiteit en voor sommige activiteiten geldt ook een maximaal aantal inschrijvingen. Bij sommige activiteiten zoals een spelcontainer activiteit kunnen tot 60 kinderen komen. Veel van deze kinderen komen volgens de respondenten op regelmatige basis naar de activiteiten. De respondenten zien de activiteiten over het algemeen als toegankelijk. De reden hiervoor is dat de meeste activiteiten gratis zijn en omdat de locaties waar de activiteiten plaats vinden goed te bereiken zijn voor ouders en kinderen. Zo ligt de Vensterschool redelijk centraal in de wijk en zorgt de verspreiding van andere activiteiten door de wijk dat een groot gedeelte van de kinderen volgens de respondenten toegang heeft tot activiteiten.

Eventuele belemmeringen die genoemd worden zijn de afstand naar sommige activiteiten en de ouders van de kinderen. Hiermee wordt bedoeld dat vooral jonge kinderen vaak gehaald en gebracht moeten worden en daarbij afhankelijk zijn van de ouders die soms niet kunnen of willen.

5.2 Contact tussen studenten en kinderen

Als gevolg van de opzet van het studenteninzet project komen de studenten en een groep kinderen volgens de respondenten op structurele basis met elkaar in contact. De basis hiervoor is het contact dat ontstaat tijdens de activiteiten en het feit dat de studenten wonen in de wijk gedurende hun betrokkenheid bij het project. Zoals gesteld in paragraaf 5.1 komen veel kinderen op regelmatige basis naar de activiteiten waardoor ze ook herhaaldelijk in contact komen met de studenten daar. Volgens de respondenten is dit structurele contact van belang om het vertrouwen van de kinderen te winnen. Een respondent verteld: *“Dat merkte ik ook van bepaalde kinderen. In het begin nemen ze niets van je aan, dat waren een beetje stoere boys; ik hoef van jou niets aan te nemen. Nu ze je kennen en ze je vertrouwen, doen ze dat wel.”* (Janneke, vrouw, 24, student).

Ook vertellen respondenten dat studenten en kinderen elkaar regelmatig buiten de activiteiten om tegen komen. Een respondent verteld: *“Ja ach, die kinderen kennen me. Die zie ik al jaren dus ze weten dat jij hier hoort en als je ze in de supermarkt treft en ze zien je dan is het “Hey Susan, hoe is het? Is er vandaag ook nog club? Na drie jaar weten ze je wel te vinden, zeg maar.”* (Susan, vrouw, 25, student). Uit dit citaat lijkt te blijken dat de publieke familiariteit toeneemt naarmate de studenten en kinderen gedurende langere tijd met elkaar in contact komen.

Het lijkt dat door het ontstaan van een vertrouwensband tussen de studenten en kinderen de studenten ook een positieve rol krijgen in de ontwikkeling van de kinderen. Een student verteld: *“Ja het heeft wel een ontwikkeling. Als je kinderen langer ziet en je kan ze vaker bijsturen en je geeft ze complimenten als ze zich goed gedragen, dan heeft dat op den duur, denk ik, echt gewoon effect op hoe zij zich ontwikkelen en hoe zij zich gedragen.”* (Janneke, vrouw, 24, student). Ook ouders geven aan dat de studenten een positieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van hun kind. Een moeder vertelt over de rol die studenten spelen bij de opvoeding van haar kinderen het volgende: *“Nee maar, Patrick is van het grapjes maken en het optillen. Ik weet niet wat hij doet maar hij doet het goed voor de kinderen. En als ik het moeilijk heb met mijn zoon dan helpt hij mij. Dan gaat hij bij hen zitten en legt hij uit van zo moet je met je moeder praten, en dat gaat dan heel makkelijk.”* (Sarah, Vrouw, leeftijd onbekend, Ouder).

En tweede positieve effect als gevolg van het onderling herkennen en het opbouwen van een vertrouwensband tussen de studenten en kinderen is volgens de respondenten dat problemen bij de kinderen op tijd herkend kunnen worden en dat daar vervolgens naar gehandeld kan worden. Een student verteld: *“Omdat je dan een vast gezicht bent voor de kinderen en je maakt kinderen langere tijd mee, je geeft mensen vertrouwen, dus je krijgt meer te weten, je kan beter signaleren en doordat je beter kan signaleren kan je daar vroegtijdig op in spelen.”* (Janneke, vrouw, 24, student). Naast dat respondenten

aangeven dat problemen door de studenten in de buurt herkend worden, wordt ook aangegeven dat kinderen waarmee een vertrouwensband is opgebouwd ook zelf naar de studenten toestappen. Een student verteld over haar ervaring met een kind waarbij mishandeling plaats vond: *"...je bent daar voor die kinderen, je kunt een helpende hand bieden of je kunt even met hen in gesprek gaan en hun tips geven. Dat heb ik toen ook gedaan. Ik heb gezegd praat er over met mensen en vertel het ook aan mij als je ergens mee zit of als je echt inderdaad geslagen wordt, je mag dat altijd bij mij vertellen."* (Esther, 23, vrouw, student).

5.3 Contact studenten en ouders

Er ontstaat door het studenteninzet project ook contact tussen een aantal van de ouders en de studenten. Hiervoor worden door respondenten drie factoren genoemd die van belang zijn voor het contact tussen de studenten en ouders. Deze factoren zijn de aanwezigheid van de beide partijen bij de activiteiten, het contact tussen de studenten en de kinderen van de ouders, en hoe lang de studenten al betrokken zijn bij het project. Het is van belang dat de ouders naar de activiteiten komen omdat hier vaak het eerste contact wordt gelegd. Een student verteld hierover: *"Vooral met bepaalde ouders, bepaalde ouders zie je heel vaak op de activiteiten. Veel kinderen mogen ook zelf komen, dus die ouders spreek je niet. Maar bepaalde ouders zie ik al vanaf de start en die zie ik nu nog steeds."* (Janneke, vrouw, 24, student). Dat ook het contact tussen de studenten en kinderen van belang is voor het contact tussen studenten en ouders blijkt uit de volgende reactie: *"Er zijn gewoon zoveel kinderen hier in de wijk dus als je al die kinderen kent, ken je de ouders ook want die komen de kinderen ophalen of wegbrengen"* (Susan, vrouw, 25, student). Verder vertelt zij ook dat het feit dat de studenten wonen in de wijk en de duur daar van belangrijk kan zijn voor het contact tussen de studenten en de ouders, zij vertelt: *"Ja en juist omdat je ze overal tegenkomt heb je altijd wel iets om met elkaar over te praten. Ik denk dat dat ook de kracht van het studentinzet project is."*

Hoewel het contact tussen studenten en ouders vaak lijkt te ontstaan tijdens of rond de activiteiten is er ook sprake van contact tussen de twee groepen op andere plaatsen. Een student verteld over de plaatsen waar zij contact heeft met ouders: *"Ja, als ik ouders zie probeer wel een praatje aan te knopen. Het is vaak even kort voor een [kook of knutsel] club of na een club. Soms kom je iemand tegen in een winkelcentrum, dan praat je daar ook even mee."* (Janneke, vrouw, 24, student). De onderwerpen waarover gesproken wordt tijdens het sociaal contact lijken voornamelijk de activiteiten en de kinderen te zijn. Een student vertelt over gesprekken tussen hemzelf en ouders: *"Soms is het makkelijk van hé, hoe ging het vorige week, bij wijze van. Of hij heeft een beetje last van dit. Kunnen jullie er een beetje op letten?"* (Yoni, man, 26, student). Hoewel respondenten aangeven dat gesprekken tussen de twee groepen doorgaans oppervlakkig van aard zijn, lijkt er ook hier wel sprake te zijn van onderling vertrouwen tussen sommige ouders en studenten. Een begeleider verteld: *"Ik heb bijvoorbeeld wel wat jonge kinderen waar ze dan vanuit de studenteninzet meehelpten. Dan is met de moeder afgesproken dat die mannelijke student dat kind meeneemt naar huis, omdat die er gewoon tegenover woont. En die moeder vindt dat okay want die herkent die studenten gewoon natuurlijk. Dat is beter dan dat een wildvreemde haar of zijn kind naar huis moet brengen."* (Janneke, vrouw, 24, student). Een gevolg van dit onderlinge vertrouwen

Dankzij het contact tussen de studenten en ouders raken een aantal ouders ook meer betrokken bij het studenteninzet project en activiteiten in de wijk, een student verteld hierover: *“Er zijn zelfs ouders die echt mee willen helpen. Maar veel ouders komen best veel dan. Of als het hier is afgelopen staan er toch zeker wel twintig ouders te wachten tot hun kind weer naar buiten kan. En die kun je dan ook gewoon weer aanspreken of dat zij dan vragen van goh, hoe was het en ging het wel goed dan?”* (Yoni, man, 26, student). Een andere student verteld hierover: *“We hebben ook wel eens een moeder gehad die vond het zo leuk, die kwam een kind brengen en die is vrijwilliger geworden.”* (Patrick, man, 20, student). Hoewel de respondenten het eens lijken te zijn dat er sociaal contact tussen de ouders en studenten ontstaat en dat er een deel van de ouders betrokken raakt bij het project en de buurt, zijn ze het ook eens dat dit deel van de groep ouders vrij beperkt is. Deze groep bestaat doorgaans uit ouders die geregeld naar de activiteiten komen, een student verteld hierover: *“Het zijn vaak dezelfde ouders die meegaan naar een activiteit of die betrokken zijn bij een activiteit. In die zin bereik je geen nieuwe mensen maar dus wel door activiteitjes op pleintjes te organiseren. Dan komen ouders vaak wel even kijken en dan kun je wel in gesprek gaan met elkaar en soms rolt daar wel wat waardevols uit.”* (Susan, vrouw, 25, student).

Of het contact tussen de ouders en de studenten ook bijdraagt aan een positieve beeldvorming met betrekking tot de studenten komt niet duidelijk uit de data naar voren. De reden hiervoor is dat de respondenten aangeven dat het niet duidelijk is of zij gezien worden als student of als medewerker, een student vertelt hierover: *“Sommigen denken, oh die werken hier gewoon. En sommigen denken gewoon dat is een stagiaire bij wijze van spreken.”* (Yoni, man, 26, student). Een reden die hiervoor genoemd wordt is dat het hoewel de activiteiten van het studenteninzet vrij bekend zijn de naam studenteninzet project dat niet is.

6.0 Conclusies en discussie

6.1 Conclusies

Het studenteninzet project draagt in zekere mate bij aan het sociaal contact tussen de generaties. Dat het sociaal contact tussen de generaties enigszins beperkt blijft, heeft als reden dat er een aantal factoren van belang zijn voor het ontstaan van sociaal contact. De drie factoren die naar voren komen uit de interviews en beschreven worden in paragraaf 5.3 zijn de aanwezigheid van de verschillende generaties bij de activiteiten, het contact tussen de kinderen en studenten, en de duur van de betrokkenheid bij het studenteninzet project. De aanwezigheid bij de activiteiten is van belang voor het ontstaan van publieke familiariteit omdat het er voor zorgt dat de verschillende generaties elkaar zien en door elkaar gezien worden. Het contact tussen de studenten en kinderen lijkt ook van belang voor het verder contact. Dit komt doordat dit contact vaak ook de basis lijkt te zijn voor het contact tussen de studenten en de ouders. Zo zijn de kinderen vaak zowel de aanleiding als het onderwerp van gesprek tussen studenten en ouders. Dat de duur van betrokkenheid en de aanwezigheid van de partijen bij de activiteiten van belang zijn voor het ontstaan van sociaal contact lijkt aan te sluiten bij het idee van publieke familiariteit zoals beschreven door Blokland(2003) en in paragraaf 2.5 van dit onderzoek. Deze factoren kunnen er samen voor zorgen dat individuen van de verschillende generaties elkaar herhaaldelijk zien waardoor ze een vertrouwd gezicht worden. Doordat veel ouders en overige bewoners niet naar de activiteiten komen, geen kinderen hebben of niet via de kinderen in contact komen en niet bekend zijn met de studenten ontstaat er tussen deze individuen ook geen contact. Hier tegenover staat dat veel kinderen en ouders volgens de respondenten wel bekend zijn met het studenteninzet en de studenten en hier ook geregeld naar toe komen waardoor er tussen deze groepen wel degelijk contact ontstaat.

Het contact tussen de studenten en ouders vindt plaats tijdens en rond de activiteiten maar ook op andere plaatsen in de buurt zoals beschreven in 5.3. Het contact dat hierbij ontstaat is te omschrijven als vluchtig, waarbij de gesprekken doorgaans over de activiteiten of over de kinderen gaan. Ook het contact tussen de studenten en kinderen vindt plaats tijdens en rond de activiteiten en in de buurt zoals beschreven in paragraaf 5.2. Het contact tussen de studenten en kinderen lijkt intensiever en frequenter te zijn dan het contact tussen de studenten en de ouders, en de studenten lijken een duidelijk opvoedkundige rol te hebben ten opzichte van een aantal van deze kinderen.

Zoals beschreven in paragraaf 2.3 zouden de publieke familiariteit en het sociaal contact tussen de groepen moeten kunnen leiden tot meer sociale banden, onderling vertrouwen en het vermogen samen te werken om tot gemeenschappelijk doelen te komen. Ook zou het kunnen leiden tot een vermindering van vooroordelen, voornamelijk ten opzichte van studenten in dit geval, en dus leiden tot een imago verbetering. Het onderling vertrouwen lijkt ook te ontstaan zoals duidelijk wordt in paragraaf 5.3, maar slechts enkele ouders lijken betrokken te raken bij de buurt en de georganiseerde projecten. Daarnaast lijkt het studenteninzet project ook slechts beperkt bij te dragen aan een imago verbetering van de studenten. Hoewel er aan een groot deel van de voorwaarden van Allport(1954) voldaan wordt, ontstaat dit effect mogelijk niet omdat de groep studenten niet als student beschouwd wordt maar als medewerker bij het project.

De meeste positieve effecten komen waarschijnlijk tot stand als gevolg van het contact tussen de studenten en kinderen. Door dat de studenten en kinderen elkaar vaak tegen komen tijdens de activiteiten en in de buurt ontstaat er na verloop van tijd een band waarbij de studenten een opvoedkundige taak ten opzichte van de kinderen kunnen aannemen. Zoals aangegeven in de onderzoeken van Scales & Gibbons(1996) en Rishal et al. (2005) en in paragraaf 2.4 van dit onderzoek kan dit van groot belang zijn voor de ontwikkeling van de kinderen, zeker aangezien een aantal van deze kinderen een lage sociaaleconomische status hebben. Naast dat de studenten het gedrag van de kinderen kunnen bijsturen zoals duidelijk wordt in paragraaf 5.2, komen sommige kinderen ook naar de studenten toe met problemen. Dit zorgt er voor dat mogelijke problemen tijdig aan het licht komen en dat hier ook op tijd door de professionals op gereageerd kan worden. Het feit dat de studenten ook gedurende het project in de wijk wonen, draagt bij aan hun vermogen tot het vinden van mogelijke problemen. Dit komt doordat zij de kinderen ook geregeld in de buurt tegen komen ook buiten de activiteiten om.

6.2 Discussie

Een interessant punt dat naar voren komt is dat er mogelijk nog een voorwaarde gesteld dient te worden voor het tot stand komen van de positieve effecten die beschreven worden in de contacttheorie van Allport(1954). Het al dan niet gezien worden als behorende tot een groep tijdens het contact zou van invloed kunnen zijn. Met het oog op het WIJS-project dat binnenkort van start gaat en het studenteninzet project zal vervangen, betekent dit het mogelijk interessant kan zijn om meer aandacht te vestigen op het feit dat de positieve bijdrage wordt geleverd door studenten. Aan de andere kant kan het ook positief zijn dat wordt gezien dat mensen uit de generatie van studenten wel een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij en dat niet de focus wordt gelegd op de verschillen tussen de groepen.

Een tweede punt is dat belangrijke positieve effecten van het studenteninzet project tot stand komen doordat de studenten gedurende langere tijd betrokken zijn bij het project en daarnaast ook wonen in de wijk. Voor het WIJS-project betekent dit dat er door de nieuwe opzet mogelijk veel van de positieve effecten van het studenteninzet project verloren gaan door een kortere en beperktere deelname vanuit de groep studenten.

7.0 Bronnenlijst

- Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Cambridge: Addison-Wesley.
- Blokland, T. (2009). Publieke familiariteit in de openbare ruimte. *Beleid en maatschappij*, 36(3), 90-93.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. G. Richardson (red.), *Handbook of theory and research for sociology of education*, 241-258. Westport, CT: Greenwood Press.
- Bourke, B. (2014). Positionality: Reflecting on the research process. *The qualitative report* 19, 1-9.
- Bytheway, B. (2005). Ageism and age categorization. *Journal of social issues*. 61(2), 361-374.
- Cole, I., Etherington, D. (2005). Neighbourhood renewal policy and spatial differentiation in housing markets: Recent trends in England and Denmark. *International Journal of Housing Policy*, 5(1), 75-77.
- Corpovenista. (2011). *Corpovenista project student en stadsbuurt: projectevaluatie*. Geraadpleegd op 05-03-15 via: http://kennisbank.platform31.nl/websites/kei2011/files/KEI2003/documentatie/corpovenista_-_onderzoek/Studenteninzet,%20De%20Hoogte,%20Groningen.pdf.
- Dowling, R. (2010). 'Doing' Qualitative Research in Human Geography. In I. Hay (Red.), *Qualitative Research Methods in Human Geography*, 26-39. Derde editie. Canada: Oxford University Press.
- Dunn, K. (2010). 'Doing' Qualitative Research in Human Geography. In I. Hay (Red.), *Qualitative Research Methods in Human Geography*, 101-138. Derde editie. Canada: Oxford University Press.
- Durkheim, E., Closer, L. A., Halls, W. D. (1997). *The division of labour in society*. New York.
- Edmunds, J., Turner, B. S. (2002). *Generations, culture and society*. Buckingham: Open University Press.
- Feijten, P., Visser, P. (2005). Binnenlandse migratie: verhuismotieven en verhuisafstand. *Bevolkingstrends* 53(2), 75-81.
- Fisher, C.S. (1982) *To dwell among friends: Personal networks in town and city*, Chicago: University of Chicago Press.
- Forrest, R., Kearns, A. (1999). *Joined-up places? Social cohesion and neighbourhood regeneration*.
- Gemeente Groningen. (2012). *Studenteninzet in de wijk*. Geraadpleegd op 29-02-2015 via: <http://gemeente.groningen.nl/kinderen/studenteninzet-in-de-wijk>.

Gemeente groningen. (2013). *Vijf succesvolle jaren studenteninzet in de wijk*. Geraadpleegd op 24-04-2015 via: <http://leveninstad.nl/nieuws/2013/3/116/nieuws-van-maart-2013/Vijf-jaar-succesvolle-studenteninzet-in-de-wijk>.

Gemeente groningen. (2014). *Gratis activiteiten voor kinderen en jongeren*. Geraadpleegd op 24-04-2015 via: <http://gemeente.groningen.nl/kinderen/gratis-activiteiten-voor-kinderen-en-jongeren-4-18-jaar>.

Gijsbrechts, M., Dagevos, J. (2005). *Uit elkaars buurt: de invloed van etnische concentratie op integratie en beeldvorming*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Henning, C., Lieberg, M. (1996) Strong ties or weak ties? Neighbourhood networks in a new perspective. *Scandinavian housing and planning research*, 13, 3-26.

Hilbrants, H. (2013). *Student in de Groningse Buurt, Een onderzoek naar overlast en maatschappelijke participatie van studenten in Groningen*. [Online] Gemeente Groningen. Beschikbaar via: <http://gemeente.groningen.nl/ro/wijkprojecten/onderzoek-student-in-de-groningse-buurt-1>

Kearns, R. A., Barnett, R. (1999). To boldly go? Place, metaphor and the marketing of Auckland's starship hospital. *Environment and planning D: Society and space* 17, 201-226.

Kitchen, R., Tate, N. J. (2000). *Conducting research in human geography: Theory, methodology and practice*. Harlow: Prentice hall.

Kleinmans, R., Visscher, H., Gruis, V. (2006). *Sustainable neighbourhood transformation*. Delft: Delft university Press.

Komter, A. E., Burgers, J., Engbersen, G. (2000). Solidariteit en cohesie in theorie en onderzoek. *Het cement van de samenleving. Een verkennende studie naar solidariteit en cohesie*, 17-30. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Lin, N. (1999). Building on network theory of social capital. *Connections* 22(1), 28-43.

Mayer, M. (2003). The Onward Sweep of Social Capital: Causes and Consequences for Understanding Cities, Communities, and Urban Movements. *International Journal of Urban and Regional Research*, 27 (1), 110-132.

McPherson, M., Smith-Lovin, L., Cook, J. (2001). Birds of a feather: Homophily in social networks. *Annual review of sociology*, 27(1), 415-444.

Pettigrew, T. F., Tropp, L. R. (2008). *How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators*.

Pettigrew, T. F., Tropp, L. R., Wagner, U., Christ, O. (2011). Recent advances in intergroup contact theory. *International journal of intercultural relations* (35), 271-280.

Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone. The collapse and revival of American community*. New York: Simon and Schuster.

Putnam, R. (2007) E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century. *Scandinavian Political Studies*, 30(2), 137 – 174.

Riley, M. W., Riley, J. W. Jr. (2000). Age-integration: conceptual and historical background. *The gerontologist* 40, 266-270.

Rishel, C., Sales, E. S., and Koeske, G. F. (2005). Relationships with non-parental adults and child behaviour. *Child and Adolescent Social Work Journal* 221, 19–34.

RTVNoord. (2013). *Groningen probeert opnieuw studenten overlast terug te dringen*. Geraadpleegd op 05-03-15 via: <http://www.rtvnoord.nl/artikel/artikel.asp?p=126327>.

Tajfel, H., Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In Austin, W. G., Worchel, S. (Eds.), *The social psychology of intergroup relations*, 7-24. Monterey: Brooks/Cole.

Tuinwijk. (2009). *Nieuwe campagne 'Leven in Stad' voor goede verhouding tussen Stadgers en studenten*. Geraadpleegd op 29-02-2015 via: <http://www.tuinwijkgroningen.nl/home/alle-berichten/154-nieuwe-campagne-leven-in-stad-voor-goede-verhouding-tussen-stadgers-en-studenten>.

Tyler, R. (2008). Balanced communities and studentification: Problems and solutions. *National HMO Lobby*, 3. 1-16.

Vanderbeck, R. M. (2007). Intergenerational Geographies: age relations, segregation and reengagements. *Geography Compass*, 1(2), 200-221.

Van Huis, M., Wobma, E. (2010). Verhuisgedrag van jongeren. *Bevolkingstrends*, 1^e kwartaal 2010, 22-27.

Weber, M., Gerth, H.H., Mills, C. W. (1947). *From Max Weber: Essays in sociology*.

Wellman, B., Berkowitz, S. D. (1988). *Social Structures: A network approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Werner, E. E. (1995). Resilience in development. *Current Directions in Psychological Science*, 4(3), 81–85.

8.0 Bijlagen

8.1 Interviewguide

Interviewvragen buurtbewoners, ouders van kinderen/jongeren.

Warming-up vragen.

- Kunt u iets vertellen over u zelf?
  - Wat is uw leeftijd?
  - Wat doet u in het dagelijks leven
  - Bent u getrouwd (relatie)?
  - Heeft u kinderen?
  - Wat voor studie heeft u gedaan?
  - Wat zijn uw hobby's?
- Kunt u iets vertellen over uw wijk?
  - In welke straat woont u?
  - Wat vindt u van de wijk?
  - Hoe lang woont u er al?
  - Hoe lang woont u al in de stad?
  - Heeft u specifiek gekozen voor de wijk Selwerd, en waarom?
  - Deelname activiteiten in de buurt?
- Kunt u iets vertellen over de buurtbewoners?
  - Veel Stadjers/studenten?
  - Is er sprake van overlast?
  - Is er veel onderling contact?

Activiteiten Selwerd voor jongeren.

-Kunt u iets vertellen over de activiteiten die georganiseerd worden?

- Welke activiteiten worden er door studentenvrijwilligers georganiseerd?
- Wanneer worden activiteiten georganiseerd?
- Is het bekend welke activiteiten er worden georganiseerd, en wanneer deze activiteiten worden georganiseerd?
- Hoe is het contact met de studenten/stadjers/begeleiders?
- Is het contact gedurende het project veranderd?
- Is er ook contact buiten het project om?

Factoren deelname.

- Kunt u iets vertellen over de deelname aan de activiteiten?

- Aan welke activiteiten wordt deelgenomen? Waarom neem je deel aan deze activiteiten? Heb je voorkeur voor activiteiten?
- Hoe vaak wordt er deelgenomen?
- Welke factoren zouden ervoor kunnen zorgen dat u niet meer deelneemt? (toegangsprijs, tijdstip, vervelende buurtbewoners, activiteiten sluiten niet aan bij interesse).
- Wat is uw mening over de momenten dat activiteiten worden gegeven?
- Speelt deelname aan activiteiten met buurtbewoners een rol?
- Bent u voldoende op de hoogte van de activiteiten die worden georganiseerd?

Samenhang

- Kunt u iets vertellen over het contact met de betrokkenen bij het project?

- Hoe is het contact tussen de studenten/stadjers/begeleiders?
- Komen mensen eerder en intensiever in contact met buurtbewoners?
- Heeft u door deelname aan activiteiten andere contacten gelegd in de wijk?
- Dragen de activiteiten van de studenten bij aan positieve verbindingen in de wijk?

- Is het contact gedurende het project veranderd?
- Belang studentenvrijwilligers.**
- In welke mate zorgen studenten ervoor dat er contact is tussen buurtbewoners?
  - Wat is naar uw mening de rol en functie van de studenten?

Effect

- Wat voor effect denkt u dat het project heeft op de relatie tussen betrokkenen?
  - Afname vooroordelen?
  - Ervaring overlast?
  - Positief/negatief?
- Is de studenteninzet van toegevoegde waarde voor de samenhang?
- Wat zou u er van vinden als het project zou stoppen?

Afsluitend

- Kunt u uw mening over het studenteninzet project kort samenvatten?
- Heeft u verder nog wat toe te voegen of opmerkingen over het interview?
- Heeft u nog vragen over het interview?

Interviewvragen gemeente/coördinator/woningbouwcorporaties:

Warming-up vragen.

- Kunt u iets vertellen over u zelf?
- Wat is uw naam?
- Wat is uw leeftijd?
- Kunt u uw functie omschrijven?
- Wat is uw opleiding?

Rol studentenvrijwilligers.

- Wat was de aanleiding om te starten met het project?
- Bent u tevreden met het resultaat? Welke factoren zorgen hiervoor? Wat zijn verbeterpunten?
- Wat is naar uw mening de rol en functie van de studenten?

Samenhang

- In hoeverre zijn er veranderingen in de samenhang in de buurt waar te nemen? Wat is er veranderd in het contact tussen de bewoners?
- Komen mensen eerder en intensiever in contact met buurtbewoners?
- Dragen de activiteiten van de studenten bij aan positieve verbindingen in de wijk?
- Is de studenteninzet van toegevoegde waarde voor de samenhang?
- Zijn er door deelname aan activiteiten andere contacten gelegd in de wijk?

Belang studentenvrijwilligers.

- Is de studenteninzet van toegevoegde waarde voor de samenhang?

Interviewvragen studentenvrijwilligers:

Warming-up vragen.

- Kun je iets vertellen over jezelf?
  - Wat is je naam?
  - Wat is je leeftijd?
  - Kun je je functie omschrijven?
  - Wat is je motivatie om dit te doen?
  - Wat is je studie?
- Kun je iets vertellen over de wijk?
  - In welke straat woon je?
  - Wat vindt je van de wijk?

- Hoe lang woon je al in de wijk/stad?

Activiteiten

- Wat zijn de favoriete activiteiten?
- Zijn de activiteiten op meerdere doelgroepen gericht?
- Welke factoren zijn bepalend voor deelname? Welke factoren zijn belemmerend?
- Bereik je in voldoende mate verschillende doelgroepen?
- Welke activiteiten worden er door studentenvrijwilligers georganiseerd?
- Wanneer worden activiteiten georganiseerd?
- Is het bekend welke activiteiten er worden georganiseerd, en wanneer deze activiteiten worden georganiseerd?
- Hoe is het contact met de studenten/stadgers/begeleiders?
- Is het contact gedurende het project veranderd?
- Is er ook contact buiten het project om?

Samenhang

- *Kunt u iets vertellen over het contact met de betrokkenen bij het project?*

- Hoe is het contact tussen de studenten/stadgers/begeleiders?
- Komen mensen eerder en intensiever in contact met buurtbewoners?
- Heeft u door deelname aan activiteiten andere contacten gelegd in de wijk?
- Dragen de activiteiten van de studenten bij aan positieve verbindingen in de wijk?
- Is het contact gedurende het project veranderd?
-

Belang studentenvrijwilligers.

- In welke mate zorgen studenten ervoor dat er contact is tussen buurtbewoners?
- Wat is naar uw mening de rol en functie van de studenten?

Effect

- Wat voor effect denkt u dat het project heeft op de relatie tussen betrokkenen?
  - Afname vooroordelen?
  - Ervaring overlast?
  - Positief/negatief?
- Is de studenteninzet van toegevoegde waarde voor de samenhang?
- Wat zou u er van vinden als het project zou stoppen?

Afsluitend

- Kunt u uw mening over het studenteninzet project kort samenvatten?
- Heeft u verder nog wat toe te voegen of opmerkingen over het interview?
- Heeft u nog vragen over het interview?